

13.03.2017.

Б
Р
О
Ј

03

БИЛТЕН

**ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА
И СТРУЧНА СЛУЖБА ЈАГОДИНА**

САДРЖАЈ БИЛТЕНА

СТОЧАРСТВО

- АУТОХТОНЕ РАСЕ ЖИВИНЕ (БАНАТСКИ ГОЛОШИЈАН)

- Дипл.инж. Драган Јаковљевић

- **ЗАШТО И КАКО ТРЕБА ЗАСУШИТИ КРАВЕ**

- Дипл.инж. Верица Лазаревић

РАТАРСТВО И ПОВРТАРСТВО

- **ЈАРИ СТОЧНИ ГРАШАК**

- Дипл.инж. Миланка Миладиновић

- **СЕТВА КУКУРУЗА - НА ШТА СЕ ТРЕБА ПОДСЕТИТИ**

- Дипл.инж. Миодраг Симић

- **БАТАТ - СЛАТКИ КРОМПИР**

- Дипл.инж. Драган Мијушковић

- **САДЊА КРОМПИРА**

- Дипл.инж. Мира Миљковић

ВОЋАРСТВО И ВИНОГРАДАРСТВО

- **УПИС У ВИНОГРАДАРСКИ РЕГИСТАР 2017. ГОДИНЕ**

- Дипл.инж. Дејан Јоцић

-

- Дипл.инж. Игор Андрејић

ЗАШТИТА БИЉА

- **СУЗБИЈАЊЕ КОРОВА У УСЕВИМА СТРНИХ ЖИТА**

- Дипл.инж. Љиљана Јеремић

- **ЗАШТИТА РАСАДА ОД ПОЛЕГАЊА У ЗАШТИЋЕНОМ ПРОСТОРУ**

- Дипл.инж. Ружица Ђукић

ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА ПРЕУЗЕТЕ ИЗ СТИПС-а

АГРОПОНУДА

СТОЧАРСТВО

АУТОХТОНЕ РАСЕ ЖИВИНЕ (БАНАТСКИ ГОЛОШИЈАН)

Основ производње живинског меса и јаја до почетка 20 века биле су домаће аутохтоне популације живине, гајене на окућницама као допунски посао домаћица у оквиру породичног газдинства. Кокошке које су гајене на простору тадашњег западног Балкана представљају мелезе лаких медитеранских и тешких азијских раса са домаћим кокошкама које су услед дугогодишњег гајења на уском локалитету успоставиле своје екстеријерне и производне карактеристике. У дужем периоду домаћа кокош је укрштана с расама јаребичаста италијанка, њухемпшир, родајланд, плимут рок, штајерском, трансилванијском головратом кокошком и створено је неколико сојева у типу домаће кокошке од којих неке и данас егзистирају, као што су банатски голошијан, сомборска капорка, сврљишка и дечанска кокош. Средином 19 века донета је у Србију Трансилванијска головрата кокошка на територију Кикинде где је укрштана са затеченим домаћим кокошкама. С обзиром на њену отпорност и добре производне карактеристике, раса се брзо ширила не само по Банату него и у друге крајеве Србије и у Босну. Захваљујући њеном планском и непланском ширењу кроз један дужи период створен је тип Трансилванијске кокошке која се од изворног типа разликује у неким екстеријерним али и производним карактеристикама. Постала је позната као посебан тип головрате кокошке која се од изворног типа назване „Банатски голошијан“, мада до данас није регистрована као посебна раса, основна екстеријерна разлика је нешто краћи врат, вољка увек обрасла перјем, а на половини врата с предње стране налази се пуфна од перја. Поред ових особености на глави има малу ћубу. Банатски голошијан се лако разликује од осталих раса кокошака. Глава му је средње величине, дугуљаста, на потиљку има нешто мало перја док је остали део главе и врата го. Врат је црвене боје без перја до вољке, средње је дужине, луксузан, кожа врата је изразито дебела. Креста је проста, усправна средње величине. Кокошке такође имају просту кресту. Подбрадњаци као и подушњаци су црвене боје. Грудни су округли и широки, а леђа средње дужине. Крила су снажна те може лакше да лети него расе сличног оквира. Реп је код оба пола постављен под углом од 45 степени. Изворна боја перја је граораста али може бити црна, бела и јаребичаста.

Отпорна је према високим и ниским температурама, задовољава се скромним условима држања и смештаја. Слаба је зимска носиља проноси тек у пролеће. Кокошке имају изражен инстинкт лежања на јајима. Репродуктивне карактеристике расе су задовољавајуће. Кокошке пронесу са 6-7 месеци. Погодна је за гајење у сеоским домаћинствима на неограниченом простору. Дуго се тови и масу за клање постиже тек после 3-4 месеца када су кокошке и петлови у просеку тешки 1500-1700гр.

Саветодавац за сточарство
Дипл.инж. Драган Јаковљевић

ЗАШТО И КАКО ТРЕБА ЗАСУШИТИ КРАВЕ

Пре планираног засушења морамо бити сигурни да нити једна четврт није „маститична“. Постоји ли и најмањи траг маститиса, морамо прво санирати ту четврт а затим почети са засушењем. Ради се заправо о врло једноставном принципу наглог засушења: Најмање 5 дана пре засушења кравама не давати концентровану храну, која иначе сама по себи делује позитивно на лучење млека. Потребно је давати тада сено слабије хранљиве вредности али никако загађено, плесњиво и слично. Морам нагласити да се крави несме само ускратити довољна количина воде и сена. Ако се користе ињектори, онда дан пред засушење треба их испразнити у четврти. То је најбоље учинити увече иза задње муже. Други дан више не муземо. Наредног дана виме ће бити натечено али више не муземо. Трећег дана не би требало бити више млека.

Програм засушења значајно утиче на производњу млека у наредној лактацији и могућност појаве метаболичких проблема у време и после тељења. У овом периоду може се поправити кондиција краве а обнавља се и ткиво вимена. Период засушења треба да траје 6 недеља али је боље ако траје пуна два месеца.

Да би се избегло товљење крива препоручује се давање кабасте хране мање хранљиве вредности (пшенична слама, кукурузна стабљика и травно сено).

Кабаста храна доброг квалитета може да чини читав оброк у овом периоду! На око две недеље пред тељење потребно је почети са давањем концентрата који ће се користити у току лактације. То је неопходно како би се микроорганизми бурага на време прилагодили на ту врсту хране. Ово не мора да се односи само на концентрат већ и на сва друга хранива која ће крава добити током лактације а која не добија у време засушења.

Веома је битно да (не само у овом периоду засушења) када уводимо или прелазимо на нову храну, дајемо у почетку мање количине како би се и бураг постепено прилагодио на варење те хране.

Краве које су превише угојене у предпорођајном периоду, када започне лактација губе значајно више у телесној кондицији него краве у оптималној телесној кондицији брже се опорављају после тељења и у краћем временском периоду могу да успоставе енергетску равнотежу у односу на производне потребе организма.

Период засушења је значи специфичан по томе што морамо смањити и квалитет и квантитет хранива али зато две недеље пре порођај морамо почети са увођењем концентроване и квалитетније хране високо енергетске вредности како би се повећала укупна ресорптивна поврина кутане слузокоже бурага. То је у ствари веома важно за почетак лактације када се повећава укупан промет хранљивих материја у организму, па и ресорптивна активност слузокоже преджелуца.

Саветодавац за сточарство
Дипл.инж. Верица Лазаревић

РАТАРСТВО И ПОВРТАРСТВО

ЈАРИ СТОЧНИ ГРАШАК

Сточни грашак припада породици махунарки, корен нарасте до једног метра дубине и добро је разгранат. Ово је једногдишња зељаста биљка која има пузеће стабло и зато јој је потребна потпора за коју се прихвата. Крмни грашак има стабљику висине до 200 цм на којој су коленца из којих избијају листови, односно гране и цветови на петељкама. Цвет је крупан и има ружичасте латице, плод је вишесемена махуна која има 6-8 семена, семе је средње крупно зелено сиве боје са тамно црвеним пегама. Сточни грашак се користи као зелена сточна храна а може се користити за сено и силажу. Као зелена сточна храна се користи на почетку формирања првих махуна. Принос зелене масе у чистој сетви може бити 25-35 т/ха а уколико се кобинује са житарицама принос може бити и 30-50 т/ха.

Услови успевања. Семе сточног грашка клија на 2-4°C и у фази клијања може да издржи мраз од -4 до -6°C. Оптимална температура за развој је 12-18°C. Тражи

доста влаге у фази цветања и оплодње, превелика влага може да изазове полагање услова. Што се тиче земљишта сточни грашак нема велике захтеве, али најбољи принос даје на дубоком и плодном земљишту.

Плодоред. Сточни грашак се најчешће гаји после сунцокрета, житарица, раног кукуруза и неких врста поврћа. Дobar је предусев за житарице и окопавине. Не подноси гајење у монокултури.

Обрада земљишта. Обраду земљишта треба извршити правовремено а дубина треба да износи око 25 цм. Припрема земљишта за сетву састоји се од тањирања и дрљања како би се уситнила и поравнала површина. Може се обавити култивирање земљишта пред севу и то највише на 8-10 цм дубине.

Ђубрење и нега. Захтеви сточног грашка према ђубрењу су следећи: 40-80 кг/ха азота, 70-80 кг/ха фосфора и 80-120 кг/ха калијума. Нега се обавља дрљањем ради разбијања покорице, врши се сузбијање корова, наводњавање и прихрањивање.

Сетва. Сетва јарог сточног грашка се обавља што раније, крајем фебруара, почетком марта. Количина семена зависи од циља гајења и густине усева и употребљава се 150-180 кг/ха семена за производњу зелене масе а за производњу семена 50-70 кг/ха семена.

Због мекане стабљике која расте високо треба користити и неки усев као потпору. Ако се грашак сеје са потпорним усевом однос семена је 1:0,15 до 0,20%. Потпорни усеви су најчешће овас или јечам.

Жетва. Жетва се обавља кад када је већина махуна у зром стању, не треба дозволити да усев презри, јер тада махуна пуца и може доћи до великих губитака.

Саветодавац за ратарство
Дипл.инж. Миланка Миладиновић

СЕТВА КУКУРУЗА НА ШТА СЕ ТРЕБА ПОДСЕТИТИ

Ближи се сетва кукуруза у поморавском округу (која се обично обавља на 40 – 50 000 ха) па би потсетили произвођаче да је то једна од најзначајнијих агротехничких операција, а грешке направљене у сетви тешко се могу надокнадити касније већ се само делимично може поправити стање.

Избор хибрида – препорука произвођачима је немојте гајити један хибрид, посебно ако сејете већу површину јер један хибрид никако не може задовољити све услове који се од њега захтевају, тј. нема „ право “ хибрида за све парцеле. Правилно изабран хибрид и одличан квалитет семена гарантују високе и стабилне приносе кукуруза уз повољне агроколошке услове и наравно висок ниво агротехничких мера.

Време сетве - Кукуруз се обично сеје када је температура земљишта на дубини 10 цм, 8 – 10 степени или на дубини 6 цм, 10 – 12 степени. Период 10 – 30. Април

сматра се оптималним за сетву већине хибрида, а сетва се прво почиње хибридима дуже вегетације, а затим хибридима краће вегетације. Климатске промене које се дешавају утичу на почетак сетве већине пољопривредних усева јер су зиме топлије и сувље, боља је агротехника, стигла је нова генерација хибрида, као и висок квалитет семена. Стога сетву кукуруза треба започети у првој декади априла и завршити до краја месеца. Мајска сетва, по правилу даје ниже приносе за 20 – 30 % и тада је препорука да се сеју хибриди ранијих група зрења. На тежим, хладним и слабо проветреним земљиштима сетва је каснија, после 15. Априла.

Густина сетве – Густину сетве условљава избор хибрида и његов производни потенцијал, време сетве, плодност парцеле, примењене агротехничке мере, примена наводњавања, намена производње (зрно, клип, силажа) итд. Препорука је да са густином сетве не треба претеривати посебно ако нису обезбеђени оптимални услови. Такође је штетно гајити врло мало биљака по јединици површине. Напомена: последње генерације хибрида боље подносе густину од предходних.

Дубина сетве - Оптимална дубина сетве за раније рокове сетве износе 6 – 8 цм као и за лака, песковита земљишта, где кукуруз може страдати од суше. На глиновитим, тежим земљиштима касније сетве оптимална дубина 5 – 6, понекад и 4 – 5 цм. Ако се очекује појава суше треба сејати дубље и обрнути али не треба ни претеривати.

Брзина сетве - ако се користи механичка сејалица 4 – 5 а пнеуматска 6 – 8 км/сат. У сетви свако зрно треба бити положено на одговарајуће одстојање и дубину.

Срећна и берићетна производња кукуруза 2017.

**Саветодавац за ратарство
Дипл. инж. Миодраг Симић**

БАТАТ - СЛАТКИ КРОМПИР

Батат слатки кромпир је вишегодишња биљка која представља водећу кртоласту врсту у Азији, Африци и Америци, људи га у исхрани користе преко 5000 година, широко распрострањена култура у тропским крајевима света. Највећи светски произвођачи су Кина, Индонезија и Уганда.

Батат има слadak укус, месо може бити од беле, жуте до наранџасте бојеа. Боја коре може бити бела, жута, наранџаста, црвена или љубичаста. По хемијском саставу сличан је обичном кромпиру. Садржи висок садржај скроба, мало шећера, не садржи масти. Сем кртоле јестиви су и млади листови који се у исхрани користе и припремају као и спанаћ.

Велики садржај минералних материја (калијум, калцијум, магнезијум и гвожђе), витамин А,Б,Ц,Е и дијетална влакна, неопходна за правилно функционисање органа за варење. Има изузетно висок садржај бета каротена који је важан антиоксиданс. Интересантно да батат не садржи масти, холестерол и садржи врло мало натријума.

Код нас се успешно гаји, потребно време без мраза је 3-5 месеци, у плодореду враћање на исту парцелу након 3 године. Нетреба да се гаји на парцелама након кукуруза који је третиран хербицидима (долази до оштећења корена). Одлично успева на глиновито- песковитим земљиштима која су оцедна где се не задржава вода, слабо киселе реакције. За успешну производњу с јесени обавити дубоко орање на 30-35 цм, са уносом згорелог стајњака 20 т/ха и 400 – 500 кг/ха НПК ђубрива, формулације 8:16:24 или 10:20:30.

Оптимални рокови садње друга декада априла, размак 60-80ц40-60 цм. Потребна количина кртола за садњу 500-600 кг/ха, средње величине са 3-4 окца, крупније кртоле сечемо уздужно потребно је да одстоје недељу дана како би се на пресеку формирао слој плуте (зарастао), резнице стабла или расад садити у фази 5-6 листова.

Мере неге. Након ницања потребно је разбити покорицу, како би младим биљкама обезбедили довољно ваздуха. У току вегетације вршити међурену обраду по потреби у циљу аерације земљишта и сузбијање корова. Заливање је неопходна мера и потребна су 4 заливања за постизање високих приноса. У нашим агроколошким условима пристиже за вађење од августа до октобра када величина кртола достине око 150 гр. Приноси по ха крећу се од 20-40 т/ха, једна биљка најчешће даје 3 кг кртола. Листови могу да се беру у неколико наврата у току године.

Саветодавац за повртарство
Дипл.инж. Драган Мијушковић

САДЊА КРОМПИРА

Кромпир је поврће које се на нашој територији највише гаји. Кромпир воли топлоту, па се садња наклијалих кртола врши када се земљиште загреје на дубини 10 цм загреје на температуру 10°Ц. Саде се кртоле масе 50-60гр, на размак 25-35 цм и 50-60 између редова, на 6-10 цм дубине. Кромпиру одговарају слабо кисела земљишта, рН 5,3-6, дубока и плодна, повољних физичких и хемиских својстава.

Постизање високих приноса адекватних примењеној агротехници, ђубрењу и квалитету садног материјала, омогућује 350-400 мм падавина током вегетације. Евентуални недостатак влаге надокнађује се наводњавањем. Образовање кореновог система почиње на температури 7°Ц. Биолошки минимум је за успешно клијање и ницање на температури 7-10°ц, а оптимум је знатно виши и износи 20°ц.

Нпр. температура 7-10°ц - број дана за ницање 30-35, а температура од 18-25°ц - број дана за ницање 12-13. Важно је да се кромпир што пре укорени јер је то предпоставка интензивног пораста надземног вегетативног дела. Добро укоренење биљке су отпорније на сушу, боље је усвајање хранљива из земљишта, образује се већи број стабала, па и већи број столона што повећава број кртола по кућици, а тиме и принос по биљци и јединици површине.

За рану производњу важно је наклијавање кртола. Под наклијавањем кртола подразумева се да је већина оца на кртоли клијала и да су клице чврсте, кратки и и тешко се одвајају од кртола. Употребом оваквих кртола скраћује се период ницања за 10-14 дана. Садња кртола у влажно и хладно земљиште продужава период од садње до ницања и излаже овај усев могућој појави болести и пропадања.а декларацијом.

Дужина вегетације је 60-150 дана, што зависи од много фактора. Избор здравог семена је од највећег значаја за рентабилну производњу. Квалитетно семе кромпира је скупо, али производња доноси профит само ако је оно

Исхрана биљака током вегетације је веома битна. Примењују се органска и минерална ђубрива. Препоручује се примена стајњака - обавезно згорелог у јесен са основном обрадом и то у количини 30т/ха. Ако се стајњак није заорао у јесен, препоручује се добро згорели и пред култивирање. На окућницама и баштама стајњак се уноси и кућице и редове. Комбинација стајњака и минералног ђубрива 8:16:24 у количини 700-900 кг/ха и предсетвено КАН или 16:16:16 у количини 150 кг/ха даје добре резултате. Прихрана КАН-ом пре склапања редова у количини 200 кг/ха. Кромпир веома добро реагује на фолијарну прихрану па се препоручује са третирањем пестицидима и фолијарна прихрана.

Кромпир подноси монокултуру, али се у пракси избегава због умножавања проузроковача болести и штеточина. На исту парцелу кромпир треба садити тек након 3-4 године. Најбољи предусеви су вишегодишње легуминозе и траве, грашак, боранија или житарице. Кромпир, као предусев одговара свим повртарским културама.

**Саветодавац за повртарство
Дипл.инж. Мира Миљковић**

ВОЋАРСТВО-ВИНОГРАДАРСТВО

УПИС У ВИНОГРАДАРСКИ РЕГИСТАР 2017. ГОДИНЕ

Министарство Пољопривреде и заштите животне средине упутило је позив виноградарима да се у складу са Законом о вину („Службени гласник РС“, бр.41/9 и 93/12) упишу у Виноградарски регистар. На основу наведеног захтева, сва физичка и правна лица, односно предузетници који имају у власништву, закупу или другом облику својине 10 и више ари винограда, имају обавезу уписа у Виноградарски регистар. Ова обавеза се такође односи и на све оне виноградаре који имају мање од 10 ари винограда, а своје грожђе стављају у промет.

Правилником о изменама и допуни правилника о садржини и начину вођења виноградарског регистра као и обрасцу захтева за упис у Виноградарски регистар („Службени гласник РС“, бр.9/14 од 30.01.2014. године) сама процедура уписа у Виноградарски регистар је значајно поједностављена. Министарство пољопривреде и заштите животне средине је у складу са наведеним законом поверило послове везане за Виноградарски регистар Стручној организацији за Виноградарски регистар: Центру за виноградарство и винарство које је ове послове организовала у 6 регионалних канцеларија које покривају целу територију Републике Србије и преко којих можете добити сву неопходну помоћ и савете у вези са Вашим уписом у Виноградарски регистар. За виноградаре са местом пребивалишта на територији Поморавског округа надлежна је канцеларија у Крагујевцу са седиштем у улици Саве Ковачевића бр.7 34000 Крагујевац (контакт особа Ранко Репановић, телефон:034/331663, мобилни телефон:060/6010183, електронска адреса: sevvin.ranko@gmail.com).

У циљу испуњења обавеза уписа у Виноградарски регистар неопходно је доставити следећу документацију:

- Попуњен и потписан образац Захтева за упис у Виноградарски регистар (BB1 образац),
- фотокопију уговора о закупу, односно коришћењу за виноградарску парцелу на којој се налази виноград, ако виноградар (подносилац захтева) није власник те виноградарске парцеле, односно ако је купац или корисник,
- фотокопију документа којим се доказује право својине на катастарској парцели на којој се налази виноградарска парцела, ако право својине није уписано у катастар непокретности (решење о расподели комасационе масе, решење о наслеђивању и др.).

У складу са наведеним, Пољопривредна саветодавна и стручна служба Јагодина се придружује позиву виноградарима са саветом да у што краћем року покрену процедуру уписа у виноградарски регистар, достављањем захтева за упис у виноградарски регистар (попуњен BB1 образац који ће добити уз образце за обнову регистрације пољопривредних газдинстава или у нашој служби) Регионалној канцеларији центра за виноградарство и винарство у Крагујевцу. За помоћ приликом попуњавања обрасца, као и за све друге потребне информације обратите нам се на телефон:035/8221-931 или лично доласком у Пољопривредну саветодавну и стручну службу, улица Капетана Коче 21, Јагодина.

**Саветодавац за воћарство и виноградарство
Дипл.инж. Дејан Јоцић**

ОСЕТЉИВОСТ ПУПОЉАКА НА МРАЗЕВЕ

Високе температуре током јесени (октобар и новембар) могу утицати на бубрење пупољака тако да они постају осетљивији на мраз него у годинама када је процес каљења пупољака у јесен текао нормално. Степен измрзавања родних органа воћака током зиме услед неблагоприятног уласка у зимско мировање виши је у пределима са јаким и хладним ветровима (север Војводине, Посавина, источна Србија), код врста попут кајсије и брескве али и појединих сорти крушке. За отпорност на измрзавање од пресудног су утицаја рани завршетак вегетације, повољни услови каљења (са постепеним снижавањем температуре) и стабилност и трајање зимског мировања.

У почетном мировању долази до трансформације и преласка органских материја из листова у гране, дебло и корен, а потом до опадања лишћа које се у нашим климатским условима дешава у условима кратког дана када су средње дневне температуре ниже од 15 степени. У таквим условима долази до међудејства биљних хормона у смислу пораста нивоа ендогених инхибитора (са престанком пораста биљних органа) и смањење нивоа стимулатора раста (са старењем листова).

При крају фазе каљења (на температурама од 0 до -6 степени) скроб се претвара у шећере и при том процесу повећава се отпорност ћелија према ниским температурама.

Низ околности може знатно смањити природну отпорност ткива према мразу:

- недовољне количине органских резерви као последица изнурености воћака родом

- нездрвењавање ткива (због дуже вегетације, засењености грана у круни, недовољне количине органских материја)

- неповољни услови каљења крајем вегетације (нагло наступање хладноће после релативно топлог времена)

- јака суша (резервне органске материје се више троше при појачаном интензитету дисања).

Осим наведених и низ других појава може довести до умањења отпорности воћака на мраз.

Код родних пупољака развој главних елемената цвета тече током лета и то је спор али сталан процес са мало видљивим порастом. Код појединих воћних врста (кајсија) развој мушког спорогеног ткива одвија се кроз три фазе током зиме:

- прва до средине јануара

-друга (митотичка деоба и развој материнских ћелија полена) означава завршетак дубоког зимског мировања-најчешће средином јануара и у том моменту је и највећа отпорност цветних пупољака према мразевима

-трећа(формирање материнских ћелија полена које редукционом деобом дају микроспоре) везана је за еколошко зимско мировање када је отпорност на мразева најмања(траје до почетка марта).

Саветодавац за воћарство и виноградарство
Дипл.инж. Игор Андрејић

ЗАШТИТА БИЉА

СУЗБИЈАЊЕ КОВОРА У УСЕВИМА СТРИХ ЖИТА

Стрне житарице су културе густог склопа. Стрна жита закоровљује велики број различитих коровних врста. Неке од њих су конкурентне у односу на усев и потребно их је сузбијати чак и при малој бројности . Због тога је пре доношења одлуке о примени хемијских мера против корова потребно познавати састав коровне флоре одређене парцеле као и својства заступљених коровних врста.

Поред утицаја на принос, корови чине и друге тзв. посредне штете усевима житарица . Корови пре свега отежавају жетву и изазивају полегање усева. Корови највећу зелену биљну масу постижу управо у време жетве, повећавајући влагу зрну и поскупљујући његово чишћење(за семенске усеве). Због потребе додатног чишћења семена, повећавају трошкове производње стрних житарица. Као конкурентне биљне врсте, корови су свуда проширени. Поседују одређена својства прилагођавања (ширење, брз раст и развој ,размножавање различитим вегетативним деловима, семе задржава клијавост у земљишту и неколико десетина година), па их је врло тешко искоренити. Штете које настају ако је закоровљен усев пшенице могу бити од минимално 10% па до 30 % .

Стрна жита закоровљују одређене коровске врсте:

Једногодишње широколисне: Galium aparine(прилепљуша),Matricaria chamomilla(камилица права),Matricaria indora(камилица безмирисна) ,Agrostema githago(кукољ), Veronica persica(честославица), Stelaria media(мишјакиња) , Lamium arplexicaule,Lamium purpureum-мртве коприве, Papaver rhoeas (булка),Bifora radians(смрдуша),Capsela bursa pastoris(хоћу -нећу),Delfinium consolida(жаворњак), Sinapis arvensis(горушица), Polygonum aviculare,Polygonum convolvulus-дворници ,Ranunculus arvensis(љутић),Viola arvensis(љубичицаи др.;

Једногодишње усколисне: Alopecurus myosuroides (мишји репак) Avena fatua (дивљи оvas);

Вишегодишње широколисне: Cirsium arvense (паламида), Convolvulus arvensis (попонац);

Вишегодишње усколисне: Agropyron repens (пиревина).

На парцелама где су доминантне коровске врсте паламида (*Cirsium arvense*) и прилепљуша (*Galium aparine*), као и за друге широколисне корове третирањем до фазе развоја првог, другог коленца стрних жита а када су корови у фази интензивног пораста:

- **Mural -20 g/ha(palamida) + Bonaca 0,6-0,8 l/ha(galijum)**
- **Monosan herbi 2l/ha(palamida) + Starane 0,3 l/ha(galijum)**
- **Esteron-0,5(palamida)+Bonaca-0,6-0,8 l/ha(galijum)**
- **Cerealis -15-20 g/ha(palamida) + Lodin 0,4 l/ha (galijum)**
-

За сузбијање паламиде и броћике и других широколисних корова и у каснијим фазама развоја стрних жита до појаве листа заставичара:

- **Sekator OD-0,15 l/ha**
- **Tezis -10g/ha (palamida) + Bonaca 0,4 l/ha (galijum)**
- **Laren 60WP-10g/ha (palamida) + Starane -0,5l/ha(galijum)4**

На парцелама где је заступљена паламида и други широколисни корови (камилица, булка, горушица, мртва коприва, жаворњак) а да није присутан *Galium* применом хербицида

- до фазе другог коленца:

Esteron, -0,75- 1 l(herbicidi a.m. 2,4 D), **Monosan herbi -2l/ha**(herbicidi a.m. 2,4 D)

- до фазе заставичара: **Laren, Tezis -10g/ha** (herbicidi a.m. metsulfuron-metil)

На парцелама где је највише широколисних корова (дворници, мишјакиња, попонац, мртва коприва) а посебно *Galium aparine* третирати хербицидима са а.м. fluroksipir-meptil-heptil :

- **Starane -250 , Bonaca EC, Tomigan 250-EC -0,6-1,2l/ha**

Једна од значајних мера сузбијања корова је сузбијање корова на стрништима. На територији Поморавског округа њиве су закоровљене вишегодишњим коровима *Sorghum halepense*, *Cirsium arvense*, *Agropyron repens*, *Cynadon dactilon*, *Convolvulus arvensis*. Најефикаснија мера борбе против ових корова је третирање корова на стрништима како би се елиминисао њихов развој из ризома што је битно за наредне културе у плодореду.

Третирање се обавља после жетве, када корови достигну висину око 20-30 цм, а обавезно пре цветања, због ефикаснијег усвајања хербицида.

Саветодавац за заштиту биља
Дипл.инж. Љиљана Јеремић

ЗАШТИТА РАСАДА ОД ПОЛЕГАЊА У ЗАШТИЋЕНОМ ПРОСТОРУ

Да би се спречила појава полеганја расада у заштићеном простору саветује се примена следећих мера:

- сетву треба обављати у стерилном супстрату (најбоље је претходно пастеризовано земљиште загрејано на 80°C, 30 минута), чија Ph вредност треба да буде што је могуће нижа. Полегање се реде јавља при Ph 6,4, него при Ph 7,5. Пошто се заливањем Ph вредност супстрата повећава, повремено је треба контролисати.

- сетву треба обављати у контејнерима, који су претходно стерилисани (посуде које се користе за сетву најбоље је стерилисати потапањем у трајању од 10 секунди у раствор комерцијалне варикине – 1 део варикине + 4 дела воде, или потапањем у 70% алкохол).

- заливање је потребно обављати чистом текућом водом, одоздо; вишак воде треба да се оцеди, јер вода онемогућује доспевање кисеоника до корена, због чега корен престаје да расте; уколико се за сетву користи земљиште, препоручује се да се семе након сетве покрије песком, а не земљиштем;

- посуде са расадом треба поставити на чисте, по могућству стерилисане столове

- потребно је забранити манипулисање око расада прљавим рукама или алатом.

- треба уклонити контејнер у којем је дошло до полегања; најбоље је одбацити читав контејнер, али уколико мора да се сачува преостали расад у контејнера, део полеглим биљкама се уклања, а остатак третира хемијским или биолошким средством за заштиту од полегања.

Биљкама треба обезбедити одговарајуће услове осветљења, топлоте и влажности. Треба избећи прегусту сетву и претерано ђубрење, пре свега, азотом. Треба избегавати предубоку сетву (највећа дубина сетве не сме да пређе 4 пута ширину семена). Биљкама може да се убрза клијање загревањем основе контејнера (температура земљишта треба да буде 22-24°C).

Проузроковачи полегања воле влажне услове у земљишту, па је према томе потребно:

- избећи претерано заливање – када се у току заливања добро натопи супстрат треба га пре следећег заливања оставити да засуши;

- обезбедити добру вентилацију

Хемијска заштита:

Расад треба третирати средством на бази а.м.пропамокарб –хидрохлорида и то три пута. Прво заливање фунгицидима треба обавити одмах после сетве. У ту сврху могу се користити препарати Previcur 607 SL , Balb,(у концентрацији 0,25%) и Previcur energy (0,15%). Раствором ових средстава заливају се биљке и само земљиште око биљака. На тај начин уништавамо гљивице које могу изазвати

полијегање и пропадање биљакаДруго заливанје треба обавити кад биљке имају 10-ак цм висине, или после пикирања, са истим средствима.При овом третману може се додати Confidor 200-SL или Actara 25 WG,за заштиту од инсеката.Треће заливање обавља се приликом расађивања .

Саветодавац за заштиту биља
Дипл.инж. Ружица Ђукић

Поштовани пољопривредни произвођачи, уколико желите да купите или продате одређене пољопривредне производе (воће, поврће, житарице или живу стоку) посетите сајт Агропонуа или нам се обратите лично у просторије ПССС Јагодина ДОО, Капетана Коче 21.

AGROPONUDA
BETA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

PRONADI PONUDU

Ponuda poljoprivrednih proizvoda

Proizvod: Grad: **Pretraži**

Proizvod	Količina	Ponudnik	Grad
----------	----------	----------	------

<http://www.agroponuda.com/>

Cene povrća - zelene pijače u Srbiji za period 27.02.- 05.03.2017. godine

Jedinica mere (t/m/kg)	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA			DOMINANTNE CENE								
	Beograd	Kalenic	Skadarlija	Cacak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Pirot	Pozarevac	Smederevo	Vranje	Zajecar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Brokoli (Broccoli)	300	250	350	240	250	250	330	300					250	250	250					250	250	250
Cvekla (Beet)	60	70	50	50	200	50	60	50	50	50	50	70	50	50	50					50	50	50
Kefir (Cauliflower)	200	200	330	200	200	250	230	120				220	250							200		
Kristalozasadni (Cucumber for salad)	300	350	250	270	300	280	300	300	250	250		350										
Krompir (Potato)	60	70	40	35	50	40	45	40	40	40	40	70	60							40	40	40
Kupus (Cabbage)	50	50	30	40	50	50	50	40	40	40	40	50	40	40	40					50	40	40
Luk bel (Garlic)	700	600	400	700	800	700	800	450	700	600	600	600	700	600	600	700	600			600	600	600
Luk-crn (Onion)	60	70	60	40	60	40	50	40	50	40	50	70	60	60	60					40	40	60
Paradiz-ostala (Pepper-other)	400	400	300		350	300		300				300	300							300	300	300
Paradiz (Tomato)	200	200	240	250	180	200	240	250	150			200	200	200	200					200	200	200
Peckaj-beli (Beans white)	400	300	200	210	300	250	240	300	250	250	250		260							250	250	250
Prizubik (Leek)	100	120	100	110	100	130	100	120	120	100	120	150								100	100	100
Spanac (Spinach)	200	200	160		200	120	150	300	130											200	200	200
Travica (Lactuca)	200	220	300	240	200	250	250	200				220										
Zelena salata-kornel (Lettuce-pear)	70	60	40	60	35	40	50	50	40	35	35	70	100							40	40	40
Šargarepa (Carrot)	60	70	50	50	60	50	60	50	50	50	50	70	100	60	50	50	50	50	50	50	50	50

www.stips.minpolj.gov.rs

Cene voća - zelene pijače u Srbiji za period 27.02.- 05.03.2017. godine

Jedinica mere (t/m/kg)	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA			DOMINANTNE CENE								
	Beograd	Kalenic	Skadarlija	Cacak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Pirot	Pozarevac	Smederevo	Vranje	Zajecar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Banana (Banana)	150	130	120	120	130	140	130	130	150	130	130	140	140	140	120	100				130	130	140
Grejpfrut (Grapefruit)	140	140	200	130	150	220	150	130				140	150	150						150	150	150
Jabuka-koraci (Apples-koraci)	60	50	40	50	40	60	60	100	40	50	50	50	50	50	50	50				50	50	50
Jabuka-koraci (Apples-koraci)	80	60	40		40	60	60	150				50								60	60	60
Jabuka-koraci (Apples-koraci)	70	60	60	60	60	60	130				50		60	70						60	60	60
Jabuka-koraci (Apples-koraci)	80	60	30	45	60	50	40	40				50								50		50
Kivi (Kiwi)	200	200	150	160	130	140	150				150	100	100	200	140					150		150
Kusulja (Peach)	170	150	170	130	150			200	80													
Limun (Lemon)	200	170	150	150	150	160	160	150	150	130	150	150	150	160	150	150				150	150	150
Mandarina (Tangerine)	160	150	150	150	150	150	130	140				150	130	140	160	120				150	150	160
Nar (Pomegranate)	250	200	200	200	200	200														200	200	200
Orao (Walnut)	900	900	1500	800	800	750	800	650	800	900	800	900	1000							800	800	800
Pomaranča (Orange)	150	120	80	90	120	120	100	120	130	100	100	80	150	130	100					120	120	120

www.stips.minpolj.gov.rs

Cene žive stoke - stočne pijače u Srbiji za period 27.02. – 05.03.2017. godine

Jedinica mere, jedinica / težina / rasa / uzrast	Centralna Srbija										Vojvodina							Dominantna cena - Srbija						
	Beograd	Čačak	Kragujevac	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pantčevo	Sombor	S. Mitrovica	Subotica	Zrenjanin								
Bikovi																								
>500kg	SH				240																			
svetozirne	svetose	240	200	150	130																			
Dvale	svetozirne	300	300	280	240	250	280	300	300	280														
Jagjadi	svetozirne	170	180	180	230	200																		
Jurad	svetozirne						200																	
350-400kg	svetose																							
Jurad	>400kg						240																	
svetozirne	svetose																							
Koze	svetozirne						125	150	130	140														
Koza za krupije	svetozirne																							
Koza za krupije	svetozirne																							
Koza za krupije	SH						140	150	150															
>100kg	svetose	140	130	110	100	120																		
Krmica za krupije	svetose	160	130	125	120	150	150	120	160	150														
Ovca	svetozirne	260	230	220	200	220	240	250	220	220														
Prasad	16-25kg	270	240		250	240	250	240	260															
Prasad	<=15kg																							
Telad	80-160kg						380	360	360	385														
Tovljenici	80-120kg	160	160	160	150	160	150	150	110															
Tovljenici	>120kg	150	150	130	120	140	160	160	150															
Špižad	svetozirne	240																						
	svetose						210	210																
	svetose																							

